

Zagreb, 28. prosinca 2022.

POSEBNA PRAVILA SMOTRE LIDRANO U ŠKOLSKOJ GODINI 2022./2023.

ORGANIZATOR/ SUORGANIZATOR	Ministarstvo znanosti i obrazovanja Agencija za odgoj i obrazovanje Donje Svetice 38 10000 Zagreb
OPIS	<p>LiDraNo se organizira i provodi na školskoj, općinskoj/gradskoj, županijskoj i državnoj razini, od kojih su školska i županijska razina neizostavne za sudjelovanje na državnoj razini.</p> <p>Organizacija i provedba općinske/gradske razine ovisi o veličini županije, broju škola i učenika u županiji te odluci pojedine županije da ju provede.</p> <p>Škole domaćini, koje imenuju upravni odjeli u županijama, dužne su obavijestiti sve škole u županiji o uvjetima i vremeniku provedbe za razinu kojoj su domaćini u skladu s ovim uputama i vremenikom.</p> <p>Škole šalju radove školama domaćinima određene razine Smotre LiDraNo (općinska/gradska, županijska), a škole domaćini prosljeđuju odabrane radove na višu razinu Smotre LiDraNo.</p> <p>Na svim se razinama odvojeno prosuđuju radovi učenika osnovnih i srednjih škola. Od školske do državne razine primjenjuju se ista mjerila vrednovanja i odabiranja. Pravo nastupa imaju učenici osnovnih škola od 1. do 8. razreda te učenici svih razreda srednjih škola pod vodstvom učitelja, nastavnika. Pravo sudjelovanja na Smotri imaju i učenici s teškoćama, kao i učenici s posebnim potrebama.</p>
CILJEVI	<ol style="list-style-type: none"> 1. razvijati i poticati učeničko literarno, novinarsko i dramsko-scensko stvaralaštvo 2. promicati učeničko pisano i govorno izražavanje na hrvatskome jeziku 3. otkrivati, pratiti i poticati učenike posebnih sklonosti, sposobnosti i kreativnosti 4. predstaviti stvaralaštvo smotre LiDraNo javnosti (škola, općina, grad, županija, država)
ISHODI	<ul style="list-style-type: none"> – primijeniti znanja, vještine i umijeća usmenoga i javnoga nastupa – umjeti napisati literarni tekst – umjeti sastaviti novinarski tekst – umjeti kreirati i urediti školski list – umjeti izvijestiti – umjeti napraviti radijsku emisiju

RAZINE	školska razina općinska/gradska razina županijska razina državna razina
PREDSJEDNIK DRŽAVNOG POVJERENSTVA I KONTAKT E- ADRESA	Ivana Ivančić Medved, prof. ivana.ivancic-medved@azoo.hr 01/2785059
KATEGORIJE	<ol style="list-style-type: none"> 1. literarno stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola 2. dramsko-scensko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola 3. novinarsko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola 4. radijsko stvaralaštvo učenika osnovnih i srednjih škola 5. stručni razgovori i okrugli stolovi s mentorima i učenicima, koje su dužni održati članovi prosudbenih povjerenstava na svim razinama 6. nakladnička djelatnost (zbornik odabranih literarnih i samostalnih novinarskih radova pozvanih na državnu smotru i popis svih radova, učenika i mentora za ostale izraze Smotre)
VREMENIK	školska razina: 23. – 27. siječnja 2023. općinska razina: 6. – 10. veljače 2023. županijska razina: 27. veljače – 3. ožujka 2023. državna razina: 24. – 28. travnja 2023.
PRIJAVE	<p>Sudjelovanje učenika prijavljuje osoba zadužena za rad u aplikaciji natjecanja.azoo.hr koju je imenovao ravnatelj škole.</p> <p>Nakon održane školske razine Smotre, odgovorna osoba za rad u aplikaciji, koju je imenovao ravnatelj škole, označit će učenike u aplikaciji zastavicom „na višu razinu“.</p> <p>Ispunjene tablice-prijavnice sa školske se razine dostavljaju e-poštom na iduću, višu razinu, općinsku/gradsku (ako se organizira) te na županijsku razinu, a županijsko povjerenstvo šalje ih e-poštom na određene e-adrese za pojedine izraze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - litrarni.lidrano@azoo.hr - dramski.lidrano@azoo.hr - novinarski.lidrano.hr - listovi.lidrano@azoo.hr - radijski.lidrano@azoo.hr.
PROVEDBA	<p>1) Školska razina</p> <p>Osnovna ili srednja škola u Republici Hrvatskoj može organizirati školsku razinu Smotre sa svrhom procjene ponuđenoga i odabira najboljega za općinsku/gradsku, odnosno županijsku razinu. Škola mora pravodobno obavijestiti sve učenike i učitelje, tj. nastavnike o uvjetima sudjelovanja.</p> <p>Školsku razinu Smotre priprema i vodi školsko povjerenstvo koje imenuje ravnatelj.</p> <p>2) Općinska/gradska razina</p> <p>LiDraNo osnovnih i srednjih škola na općinskoj/gradskoj razini organizira se odvojeno. Pripremu ove razine organizira matična osnovna, odnosno srednja škola u općinskom središtu ili, prema dogovoru, jedna od osnovnih/srednjih škola općina ili područja grada koje zajedno organiziraju međuopćinsku ili područnu razinu.</p>

Pripremu i provedbu vodi općinsko, gradsko, međuopćinsko ili područno povjerenstvo, koje o svemu potrebnom obavještava sve škole najkasnije do **1. veljače 2023.**

Obaveza je povjerenstava za prosudbu svih izraza (osim dramsko-scenskog izraza) radove dostaviti najkasnije četiri (4) dana prije ove razine Smotre.

O broju radova za općinsku/gradsku i županijsku razinu Smotre LiDraNo odlučit će povjerenstva za organizaciju i provedbu Smotre LiDraNo na općinskoj/gradskoj i županijskoj razini i o tome izvijestiti škole domaćine za općinsku/gradsku i županijsku razinu do **1. veljače 2023.**

Napomena: školski listovi upućuju se izravno na županijsku razinu. O tome kamo će škole poslati školske listove za županijsku razinu odlučuje organizator smotre LiDraNo u županiji i o tome je dužan obavijestiti sve škole na području županije najkasnije do **1. veljače 2023.**

3) Županijska razina

Županijska razina Smotre održava se u pravilu u županijskom središtu, a u Gradu Zagrebu u onom dijelu grada koje odredi povjerenstvo nadležno za njegovu provedbu.

Pripremu ove razine i njezinu provedbu obavlja organizator i županijsko povjerenstvo.

Županijsko povjerenstvo bira predsjednika i tajnika, određuje sjedište povjerenstva, imenuje prosudbena povjerenstva i brine se o poštivanju pravila sudjelovanja te o tome pravodobno izvješćuje sve osnovne i srednje škole na području županije gdje se LiDraNo održava.

Županijsko povjerenstvo svim školama dostavlja do **17. veljače 2023.** program županijske Smotre.

Isti program županijsko povjerenstvo dostavlja do **17. veljače 2023.** i predsjedniku/ci Državnoga povjerenstva.

Županijska povjerenstva nakon održane županijske razine predlažu radove za državnu razinu u skladu s brojčanim odrednicama za pojedini izraz, a Državno povjerenstvo nakon prosudbe svih pristiglih radova nakon županijske razine odabire i poziva učenike i njihove mentore na državnu Smotru.

Nakon održane županijske Smotre povjerenstva ocjenjuju organizaciju i društveno-kulturni učinak i Državnome povjerenstvu dostavljaju izvješće o održanoj županijskoj Smotri **do 9. ožujka 2023.** Do istoga dana o tome također izvješćuju sve škole koje su sudjelovale na županijskoj razini Smotre. Preporučuje se da organizator (škola domaćin) na svojim internetskim stranicama objavi informacije vezane uz organizaciju i provedbu Smotre.

Županijska povjerenstva najkasnije do **9. ožujka 2023.** godine dostavljaju tablice-prijavnice sa svim podacima o predloženim učenicima i mentorima te sve radove predložene za državnu razinu na e-adrese pojedinih izraza:

litrarni.lidrano@azoo.hr

dramski.lidrano@azoo.hr

novinarski.lidrano.hr

listovi.lidrano@azoo.hr

radijski.lidrano@azoo.hr

	<p style="text-align: center;">4) Državna razina</p> <p>Državna Smotra LiDraNo smotra je odabranih radova u literarnom, dramsko-scenskom i novinarskom izrazu učenika osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Smotra osnovnih i srednjih škola održava se u načelu odvojeno. Državno povjerenstvo prosuđuje predložene radove sa županijske razine i poziva na državnu Smotru učenike koji su ostvarili najzanimljivije, najcjelovitije i najkvalitetnije radove i izvedbe u određenom izrazu.</p> <p>Nakon prosudbe članova Državnoga povjerenstva Agencija za odgoj i obrazovanje objavit će na svojim internetskim stranicama do 4. travnja 2023. popis odabranih radova, pozvanih učenika i njihovih mentora.</p> <p>Objavljeni popisi na internetskim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje ujedno su i službeni poziv za sudjelovanje na državnoj razini, što znači da pozvani učenici, njihovi mentori ili njihove škole neće dobivati dodatne službene pozive za sudjelovanje na državnoj razini Smotre.</p>
<p>ELEMENTI VREDNOVANJA</p>	<p>Odrednice za prosudbu za literarnog stvaralaštva:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vješta uporaba jezika u skladu s temom rada i dobi učenika 2. originalnost u odabiru teme i forme 3. izbjegavanje stereotipa na razini izraza 4. istraživanje vlastitog doživljaja, svakodnevice i suvremenosti 5. uporaba hrvatskog jezika (standardnog, dijalekata i lokalnih govora) kao živog jezika kojim se govori, piše i misli. <p>Odrednice za prosudbu samostalnih novinarskih radova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktualnost i zanimljivost 2. originalnost u odabiru teme 3. struktura novinarskog rada 4. ostvarenost forme 5. odabir naslova i novinarske opreme 6. rječnik 7. stil 8. uporaba hrvatskoga jezika. <p>Odrednice za prosudbu skupnih dramsko-scenskih izraza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. inovativnost teme i scenskog pristupa, aktualnost predložka, primjerenost teksta zrelosti izvođača, primjerenost glumačkom potencijalu; iz interpretacije izvođača treba biti vidljivo razumijevanje onoga što se govori 2. pravilna dikcija, artikulacija 3. suigra (predstava treba biti rezultat zajedničkog rada družine) 4. inovativnost i kreativnost te funkcionalnost scenskih rješenja (scenografija, glazba, kostimografija). <p>Odrednice za prosudbu pojedinačnih scenskih izraza:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. inovativnost teme i scenskog pristupa, aktualnost predložka, primjerenost teksta zrelosti izvođača, primjerenost glumačkom potencijalu; iz interpretacije izvođača treba biti vidljivo razumijevanje onoga što govori 2. pravilna dikcija, artikulacija 3. kreativnost i funkcionalnost scenskih rješenja (osim kazivanja poezije).

	<p>Odrednice za prosudbu školskih listova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. koncepcija školskoga lista 2. rubriciranje 3. jezik i stil 4. dizajn 5. naslovnica 6. zadnja stranica 7. duplerica 8. raznovrsnost novinarskih oblika 9. kvaliteta tekstova i oprema 10. ilustracije i fotografije.
<p>UPUTE ZA LITERARNO STVARALAŠTVO</p>	<p>Literarno stvaralaštvo</p> <p>Literarni radovi koji se predlažu ne smiju biti objavljeni, izvedeni ili nagrađivani prije Smotre LiDraNo 2022./2023. godine. Radovi ne smiju biti dulji od tri kartice (1 kartica = 60 slovnih mjesta x 30 redaka, tj. 1800 znakova s razmakom između riječi) te trebaju biti napisani fontom Times New Roman, 12 točaka, dvostruki razmak).</p> <p>Učenik može sudjelovati na državnoj Smotri samo s jednim radom. Autor rada može biti samo jedan učenik.</p> <p>Literarni rad koji se šalje mora biti imenovan, npr. 01. OS – Moja ljubav – ljubav12345 (broj županije, osnovna škola, ili srednja škola SS – naslov rada – zaporka učenika).</p> <p>Svaki rad mora imati sljedeće podatke (podaci moraju biti napisani na zasebnoj stranici):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zaporka 2. ime i prezime učenika – autora rada 3. naslov rada 4. razred 5. naziv škole 6. ime i prezime voditelja/mentora 7. potpuna adresa škole (ulica, broj, poštanski broj i mjesto) i broj telefona. <p>Literarni radovi bez traženih podatka neće biti uvršteni u prosudbu.</p> <p>Nakon provedene školske/općinske razine Smotre LiDraNo, školska povjerenstva predložene literarne radove s prijavnicama šalju e-poštom domaćinu županijske razine Smotre LiDraNO do 20. veljače 2023.</p> <p>Nakon održane županijske razine Smotre LiDraNo, škola domaćin predložene literarne radove šalje za državnu razinu do 9. ožujka 2023.</p> <p>Članovi Državnoga povjerenstva za literarne radove nakon prosudbe svih prispijelih predloženih radova sa županijske razine odabrat će 30 radova učenika osnovnih škola i 20 radova učenika srednjih škola.</p> <p>Ako je rad napisan na jeziku neke od nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, dostavlja se na svim razinama LiDraNa sa svim potrebnim podacima i u traženom broju primjeraka, i to na jeziku nacionalne manjine te preveden na hrvatski jezik.</p>

	<p>Takav rad prosuđivat će se na hrvatskome jeziku, a ako se odabere za državnu razinu, bit će objavljen na oba jezika.</p> <p>Uz radove pisane na dijalektu obavezno je priložiti rječnik.</p>
<p>UPUTE ZA NOVINARSKO STVARALAŠTVO</p>	<p>NOVINARSKO STVARALAŠTVO</p> <p>U novinarskome izrazu učenici – pojedinci i družine mogu sudjelovati u tri kategorije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. samostalni novinarski rad 2. školski list (tiskani i digitalni) 3. radijska emisija <p>1. Samostalni novinarski radovi</p> <p>Samostalni novinarski rad treba biti napisan novinarskim, odnosno publicističkim stilom. Učenike potičemo na pisanje informativnih, aktualnih i angažiranih novinarskih tekstova svih novinarskih formi. Naglasak treba staviti na raznolikosti novinarskih formi počevši od vijesti, izvješća, intervjua, reportaža, putopisa, prikaza, osvrtu, bilježaka, recenzija, komentara do novinarskog istraživanja i blogova.</p> <p>Samostalni novinarski rad treba biti novinarski opremljen. Opremu teksta čine naslov, nadnaslov i podnaslov, dok opremu u širem smislu čine međunaslovi, potpisi pod fotografije i tekst u okvirima.</p> <p>Radovi ne smiju biti dulji od četiri kartice (1 kartica = 60 slovnih mjesta x 30 redaka, tj. 1800 znakova s razmakom između riječi).</p> <p>Učenik može sudjelovati na državnoj razini samo s jednim radom, a autor rada može biti samo jedan učenik. Samostalni novinarski radovi koji se predlažu ne smiju biti objavljeni, osim u školskom listu i blogu autorove škole, prije smotre LiDraNo 2022./2023. godine.</p> <p>Svi samostalni novinarski radovi moraju biti napisani računalom u skladu s pravopisnim načelima hrvatskoga jezika. Svaki rad mora imati sljedeće podatke (podaci moraju biti napisani na zasebnoj stranici i poslani uz rad):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zaporku 2. naslov rada 3. ime i prezime učenika – autora rada 4. razred 5. naziv škole 6. ime i prezime voditelja/mentora. <p><i>Napomena:</i> Samostalni novinarski rad koji se šalje mora biti imenovan, npr. 01. OŠ – Živim život – život1234 (broj županije, osnovna škola OŠ ili srednja škola SŠ – naslov rada – zaporka učenika)</p> <p>Nakon provedene školske/općinske razine smotre LiDraNo školska povjerenstva predložene samostalne novinarske radove s prijavnicama šalju elektroničkom poštom domaćinu županijske razine Smotre LiDraNo do 20. veljače 2023.</p> <p>Nakon održane županijske smotre škole domaćin prijavnice i predložene samostalne novinarske radove za državnu razinu smotre šalju do 9. ožujka 2023. Samostalni novinarski radovi bez traženih podataka neće biti uvršteni u prosudbu.</p>

Samostalni novinarski radovi prosuđuju se pod zaporkom i podatkom o razredu koji učenik pohađa da bi se zadovoljio kriterij što veće objektivnosti.

Članovi Državnoga povjerenstva za samostalne novinarske radove nakon prosudbe svih prispijelih predloženih radova sa županijske razine odabrat će 15 radova učenika osnovnih škola i 10 radova učenika srednjih škola.

Školski listovi

U ovoj kategoriji novinarskoga stvaralaštva mogu sudjelovati škole koje objavljuju svoje tiskane ili/i digitalne školske listove. Osnovne i srednje škole mogu županijskim povjerenstvima prijaviti i tiskane i digitalne školske listove. Kao što škole mogu prijaviti veći broj tiskanih listova, tako mogu prijaviti i više digitalnih listova ako imaju više mentora/ voditelja ili ako jedan mentor/ voditelj vodi više uredništava.

Digitalni školski listovi objavljeni na školskim ili drugim internetskim stranicama prosuđuju se na županijskoj razini. Svi novinarski tekstovi, grafički prilozi i drugi elementi koje dopušta medij (forumi, ankete itd.) od dana prijave do zaključenja državne smotre LiDraNo trebaju biti dostupni na prijavljenim adresama. Tekstovi, grafički prilozi i drugi elementi koji više nisu aktualni pa ih uredništvo želi zamijeniti drugim priložima trebaju biti dostupni pod izbornikom Arhiva.

Za smotru LiDraNo **2022./2023.** može biti prijavljen školski list koji je škola objavila nakon smotre LiDraNo **2021./2022.**

Školski se tiskani i digitalni list, da bi mogao biti pozvan na državnu smotru, objavljuje na hrvatskome jeziku ili paralelno na hrvatskome jeziku i jeziku nacionalne manjine učenika koji u svojoj školi stvaraju list.

Tiskani i digitalni školski listovi moraju u obveznom impresumu iskazati podatke: nakladnik, odgovorni urednik/urednica, glavni urednik/urednica, grafički urednik/urednica, mentor/ mentorica novinarske družine, suradnici, ilustrator/i, fotograf/i, novinari i druge osobe koje sudjeluju u stvaranju lista. Impresum se u digitalnom školskom listu ispisuje i na internetskom mjestu gdje se digitalni list pohranjuje, ali i kod prijave digitalnoga lista na smotru. U prijavi je obvezno navesti i točnu adresu internetskog mjesta na kojoj je list pohranjen. Ako se digitalni list u trenutku prosudbe ne bude mogao učitati, neće biti uvršten u prosudbu.

Tema broja nije obvezna, ali se preporučuje. Državno će prosudbeno povjerenstvo pratiti napredak školskih listova od godine do godine.

Tiskani i digitalni školski listovi trebaju biti odraz života i rada škole pa je preporuka da budu tematski raznovrsni. Novinarske priloge za tiskani i digitalni školski list pišu učenici/ novinari (90%), a prema potrebi i druge osobe kao suradnici.

Grafička oblikovanost tiskanoga i digitalnoga školskog lista treba biti primjerena mogućnostima učenika i škole. Dizajn školskoga lista osmišljava se i nastaje u školi, a školski se list može grafički oblikovati u školi (ako za to postoje uvjeti) ili u tiskari.

Tiskani školski listovi koji se predlažu za državnu smotru mogu biti oblikovani rukopisno, na stroju za umnožavanje ili u tiskari. Nakladnik je tiskanoga školskog lista škola u kojoj djeluje novinarska družina – uredništvo pod stručnim vodstvom

voditelja/ mentora, a svi ostali mogu, ako to žele, dati novčanu potporu za tiskanje lista.

Nakladnik je digitalnoga školskoga lista škola u kojoj djeluje novinarska družina – uredništvo pod stručnim vodstvom voditelja/mentora ili škola u kojoj djeluje manja skupina autora (učenika) pod stručnim vodstvom voditelja/mentora. Digitalnim se školskim listom ne smatra list prijavljen u PDF-u.

Digitalni školski listovi koji se predlažu za državnu smotru trebaju biti oblikovani tako da se iskoriste mogućnosti internetskih preglednika: građa treba biti raspoređena ispod vidljivih i jasnih izbornika.

Digitalni školski listovi mogu sadržavati i videosadržaje, ali isključivo učeničke uratke, a ako se brzim vezama ukazuje na videoradove pohranjene na vanjskim poslužiteljima, moraju sadržavati podatke o autorima (ime i prezime, razred, mentor). Forumi moraju biti zatvoreni: za učenike, roditelje i radnike škole nakladnika, a izjavom ih mora potpisati mentor/voditelj školskoga lista.

Osvježavanje digitalnoga školskog lista obvezno je u dužem vremenskom razdoblju (tijekom školske godine) pa se svi novinarski prilozi ne mogu postaviti neposredno prije prijave za smotru. Poželjno je da poslove administratora obavljaju učenici, ali ih mogu raditi i stručne osobe (informatičari). Digitalni školski list prestaje se osvježavati na dan prijave (mogu se dodavati samo vijesti i aktualnosti) i ne osvježava se dok ne završi prosudba na svim razinama Smotre.

Napomena: Tijekom proteklih nekoliko godina uočeni su problemi u prosudbi digitalnih školskih listova na županijskoj razini, koji često za posljedicu imaju pisane žalbe pojedinaca i škola Državnome povjerenstvu. Stoga je iznimno važno pri sastavljanju županijskih povjerenstava za prosudbu školskih listova voditi računa o kompetencijama članova povjerenstva za prosudbu digitalnih školskih listova te potrebi da se listovi procijene i vrednuju stručno i profesionalno.

Napomena: Zbog opsežnog posla vezanog uz izdavanje školskih listova, ova kategorija smotre preskočit će općinsku/gradsku razinu te će se školski listovi upućivati izravno na županijsku razinu. Izuzetno je važno da se školski listovi izložbama predoče javnosti na županijskoj razini. Za smotru LiDraNo **2022./2023.** može biti prijavljen školski list koji je škola objavila nakon smotre LiDraNo 2020. Ako škole šalju listove koji su objavljeni do kraja **2021/2022.** godine, urednici školskih listova ne mogu biti učenici završnih razreda osnovne, odnosno srednje škole.

Predloženi tiskani školski list potrebno je poslati u PDF-formatu na adrese elektroničke pošte: listovi.lidrano@azoo.hr najkasnije do **31. ožujka 2023.** PDF treba biti u zaslonskoj rezoluciji, a ne u rezoluciji za tisak. Također, potrebno je poslati po jedan (1) primjerak tiskanog školskog lista na adresu: Agencija za odgoj i obrazovanje, Podružnica Split, Tolstojeva 32, 21000 Split (za: Srećka Listeša) i na adresu: Agencija za odgoj i obrazovanje, Donje Svetice 38, 10000 Zagreb (za: Miroslava Mićanovića).

Članovi Državnoga povjerenstva za školske listove nakon prosudbe svih prispjelih predloženih školskih listova sa županijske razine odabrat će 15 školskih listova (tiskanih ili digitalnih) osnovnih škola i 10 školskih listova (tiskanih ili digitalnih) srednjih škola.

Na državnoj smotri školski list predstavlja urednik (1 učenik) i jedan (1) voditelj/mentor.

<p>UPUTE ZA RADIJSKE EMISIJE</p>	<p>1. Radijske emisije</p> <p>Radijske emisije koje se predlažu ne smiju biti objavljene, izvedene ili nagrađivane prije smotre LiDraNo 2022./2023. godine.</p> <p>Radijska emisija koja se šalje mora biti imenovana, npr. 01_I_PAD_JE_LET_ZRAKOPLOVNA_TEHNICKA_SKOLA_VELIKA_GORICA_2023 (brojčana oznaka županije_naslov_emisije_naziv_škole_godina LiDraNa).</p> <p><i>Napomene:</i> Škole radijske emisije šalju povjerenstvima putem poveznica koristeći se servisima (<i>Jumbo mail, WeTransfer ili OneDrive s poveznicom i poslati na radijski.lidrano@azoo.hr</i>). Emisije ne smiju biti dostupne za slušanje nikome osim članovima povjerenstva za radijski izraz. Poveznice za slušanje i preuzimanje radijskih emisija na školskoj, općinskoj i županijskoj razini šalju se elektroničkom poštom predsjedniku/ci povjerenstva određene razine Smotre koji/a poveznice za slušanje i preuzimanje radijskih emisija dostavlja članovima povjerenstva za radijski izraz.</p> <p>Osim poveznice, škole su dužne elektroničkom poštom povjerenstvu određene razine smotre poslati podatke o radijskoj emisiji (format: Word; pismo: Times New Roman; točaka: 12). Podaci su potrebni za objavljivanje radijskih emisija pozvanih na državnu razinu na CARNetovu videoportalu <i>Meduza</i> i zbog uvida članova prosudbenih povjerenstava o uvjetima rada tijekom procesa nastanka radijske emisije, i to od pripreme do realizacije.</p>
	<p>PODACI O RADIJSKOJ EMISIJI / RADIOIGRI</p> <p>Naziv radijske emisije: _____</p> <p>I.) radijsko novinarsko stvaralaštvo</p> <p>tematska emisija reportaža mozaična emisija ostalo _____</p> <p>II.) radijsko dramsko stvaralaštvo:</p> <p>a) radioigra za djecu b) radioigra za mlade Naziv i adresa škole: _____</p> <p>Autori radijske emisije</p> <p>Ime i prezime urednika: _____ razred: _____</p> <p>Ime i prezime snimatelja: _____ razred: _____</p> <p>Ime i prezime montažera: _____ razred: _____</p> <p>_____</p>

Ime i prezime mentora: _____

Trajanje snimke: _____

Godina proizvodnje: _____

TEHNIČKI PODACI ZA RADIJSKU EMISIJU ILI RADIOIGRU

- a) Uređaj (snimač): _____
- b) Mikrofon (ako nije integriran sa snimačem): _____
- c) Formati snimanja (wav, mp3, wma...): _____
- d) Okružje u kojem se uređuju, montiraju snimke (računalo, software): _____
- e) Korišteni procesi pri obradi (npr. *EQ, reverb, delay, compressor...*): _____
- f) Format konačne snimke: _____
- g) Vrijeme utrošeno u snimanju i montaži cca: _____
- h) Jedna fotografija **prostorije ili opreme snimanja/ montaže.**

a) Popuniti ako je riječ o novinarskoj radijskoj emisiji.

NOVINARSKA RADIJSKA EMISIJA

Ime učenika ili imena grupe učenika koji su sastavljali:

Kratak osvrt o procesu nastajanja emisije, odabiru ideje (teme) i sadržaju emisije na informativnoj razini (do 10 rečenica).

Tekst najave za objavljivanje na Meduzi napisan na način da će buduće slušatelje potaknuti na slušanje, pobuditi interes za radijsku emisiju ili radioigru (predstavljena tema/ideja radijske emisije, škola, autori u tri do četiri jasne informativne rečenice).

b) Popuniti ako je riječ o radioigri.

RADIOIGRA

Autor teksta (pisac/ učenik/ grupa učenika):

_____

Ime učenika ili imena grupe učenika koji su

a) **dramatizirali** tekst (ako je dramatiziran): _____

b) **adaptirali** tekst (ako je tekst adaptiran): _____

Kratak osvrt o procesu nastajanja radioigre (do 10 rečenica).

– navesti naslov, ime i prezime autora teksta koji je poslužio kao predložak ili, ako je autor učenik(-ici) treba navesti kako je nastao tekst po kojemu je snimljena radioigra, npr.

a) promjene teksta tijekom snimanja, dorade, skraćivanja...

b) tekst je nastao u procesu rada

– napisati ukratko od tri do pet rečenica sadržaj, radnju radioigre

Ako je tekst radioigre na dijalektu, molimo priložiti tekst radioigre i rječnik.

Radijska emisija koja se predlaže za državnu razinu Smotre treba:

1. biti napravljena po svim odrednicama radijskoga izraza
2. biti tematski primjerena interesima učenika
3. biti zaokružena cjelina koja može sadržavati priloge jednoga ili više autora
4. biti napravljena tehnički čisto, s fonijskom jasnoćom i u granicama mogućnosti učenika i tehničkih pomagala koja postoje u školi te bez korištenja profesionalne radijske tehnike izvan škole
5. biti snimljena u formatu *wav, stereo, 16bit, 44.1kHz*
6. nastati tijekom tekuće školske godine, kao autorsko djelo učenika koji je potpisuju – to znači da učenici koji popisuju emisiju moraju proći cijeli proces stvaranja emisije: stvarati samostalno sinopsis, snimati i montirati zvuk, birati glazbu, voditi emisiju
7. snimljeni tonski zapisi smiju biti upotrijebljeni isključivo za radijski izraz Smotre LiDraNo
8. imati najavu i odjavu radijske emisije.

a) za novinarsku emisiju:

najava: sadrži ime škole i radijske družine ako je škola ima, naziv emisije (ne nužno tim redoslijedom) i

odjava: u odjavi treba reći naziv emisije, ime i prezime autora emisije (novinar, voditelj, snimatelj...) i mentora

b) za radioigru:

najava kao dio radioigre: žanr: radioigra za djecu ili radioigra za mlade; ime i prezime autora teksta, (ako je riječ o adaptaciji i dramtizaciji teksta, onda i ime dramaturga i naslov radioigre).

odjava kao dio radioigre: naslov emisije (ponoviti podatke iz najave), ako je tekst dramtiziran, treba navesti ime i prezime dramtizatora (jednog ili više) i razred; ako je tekst nastajao u procesu nastanka radioigre, treba navesti imena i prezimena učenika i razred; ime i prezime snimatelja i razred (jednog ili više); ime i prezime montažera, razred (ako je sve radila jedna osoba).

Primjeri najave

Radioigra za djecu: Vladimir Nazor, *Anđeo u zvoniku*

Radioigra za mlade: Marta Martić: *Kako sam trčala* (u slučaju da je tekst napisao učenik)

Radioigra za mlade: *Taksist*, tekst napisala grupa učenika (navesti imena i prezimena učenika)

Primjer odjave kao dio radioigre: snimatelj i montažer Hrvoje Hanzec (ili ako je radilo više osoba: snimatelji: Marko Matić, Iva Ivić i montažeri Petar Perić, Marta Mirić); ime mentora; naziv škole; godina snimanja.

Radijska emisija smije trajati najviše deset (10) minuta. Škola smije poslati najviše dva rada snimljena u godini **2022./2023.** Ako škola šalje dva rada, jedan mora biti iz novinarskog područja, a drugi iz dramskog.

Županijsko povjerenstvo nakon održane županijske razine može predložiti Državnome povjerenstvu najviše tri (3) radijske emisije (uključujući i radioigru).

Radioigru na svim razinama Smotre prosuđuje povjerenstvo za radijski izraz u kojemu su stručnjaci i za taj izraz.

	<p>Ako na županijskoj razini nije moguće organizirati stručnu prosudbu za kategoriju radijskog stvaralaštva – radioigru, radove u toj kategoriji valja izravno uputiti na adresu Državnoga povjerenstva čiji će članovi za ovu kategoriju obaviti stručnu prosudbu.</p> <p>Županijsko povjerenstvo Državnom povjerenstvu treba dostaviti poveznicu za slušanje radijskih emisija i podatke o radijskoj emisiji na e-adresu: radijski.lidrano@azoo.hr.</p> <p>Članovi Državnoga povjerenstva za radijske emisije nakon prosudbe svih prispijelih predloženih radova sa županijskih razina odabrat će najviše 10 emisija učenika osnovnih škola i najviše 10 emisija učenika srednjih škola (uključujući i radioigru). Radijsku emisiju pozvanu na državnu Smotru smiju predstavljati: 1 učenik – novinar (ili autor teksta ili glumac ili redatelj), 1 učenik – snimatelj i 1 voditelj/mentor. Ako je u tablici prijavnici navedeno više od dva učenika, Državno povjerenstvo, u skladu s propisima, poziva prva dva učenika navedena na popisu i njima dodjeljuje potvrdu o sudjelovanju na državnoj Smotri.</p>
<p>UPUTE ZA DRAMSKO- SCENSKO STVARALAŠTVO</p>	<p>Dramsko-scensko stvaralaštvo</p> <p>Županijsku smotru važno je provesti u jednome danu kada god je to moguće s obzirom na to da državni izbornik treba pogledati sve nastupe u kategoriji dramskoga stvaralaštva – pojedinačni scenski nastupi. Ova odrednica ne odnosi se na Grad Zagreb.</p> <p>Predsjednici županijskih povjerenstava u županijama jednoga izbornoga područja dužni su se prije sastavljanja konačnoga programa županijske smotre međusobno dogovoriti te s državnim izbornikom uskladiti dane održavanja županijske smotre da ne bi dolazilo do preklapanja te nepotrebnih troškova za dolazak državnoga izbornika dva puta u istu županiju.</p> <p>Izvedbe pojedinačnih i skupnih scenskih nastupa koje nije gledao i prosuđivao državni izbornik neće biti pozvane na državnu razinu. Ako državni izbornik izvijesti Državno povjerenstvo o neodržavanju okruglog stola, pojedinačni nastupi učenika određene županije neće biti uvršteni u poziv za državnu razinu Smotre.</p> <p>Pojedinačni nastupi</p> <p>U pojedinačnim nastupima za jednu izvedbu može biti prijavljen samo jedan (1) učenik i samo jedan (1) mentor. Iz jedne se škole na državnu Smotru može predložiti samo jedan pojedinačni scenski nastup.</p> <p>Ako učenik odabere tekst na jednom od jezika nacionalnih manjina, dužan je tekst govoriti i na hrvatskom jeziku.</p> <p>Unutar pojedinačnih nastupa učenici mogu sudjelovati sa sljedećim oblicima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kazivanje poezije (pjesme pisane u stihu ili prozi) 2. monolog (ulomak iz književnoga dramskog, filmskog ili proznog djela) 3. povijesni govor. <p>Mogu se izabrati književni (objavljeni) tekstovi hrvatskih i stranih autora te tekstovi usmene književnosti, u tiskanom ili elektroničkom mediju, e-knjige i elektronički časopisi za književnost i kulturu, po slobodnom izboru kazivača. Nije dopušteno intervenirati u tekst dopisivanjem vlastitoga teksta. Nije dopušteno govorenje neobjavljenih vlastitih pjesničkih tekstova i govora, tekstova objavljenih na</p>

blogovima i privatnim internetskim stranicama (ili na primjer, na internetskim stranicama škole ili u školskom listu). Za objavljene učeničke radove potrebno je dostaviti dokaze o objavljivanju (ispis s naznakom o mjestu i vremenu objavljivanja).

Trajanje i odrednice izvedbe

1. kazivanje poezije/ pjesme pisane u stihu ili prozi – do četiri (4) minute
2. monolog – do četiri (4) minute
3. povijesni govor – do četiri (4) minute.

Izvode se uživo ili *online* pod istim uvjetima: pod jedinstvenim bijelim svjetlom i bez glazbene pratnje.

Pojedinačne izvedbe bez obzira na odabranu formu smiju trajati najduže četiri (4) minute.

Skupni nastupi

Unutar skupnih nastupa učenici mogu sudjelovati sa sljedećim vrstama izraza:

1. dramsko-scenska igra
2. lutkarska predstava
3. recital (skupno govorenje književnoga teksta)
4. kazalište sjena

Napomena

Mogu biti prijavljene i forme uvjetno nazvane *neverbalnim kazalištem*, koje se umjesto govorom služe svim drugim relevantnim scenskim sredstvima (scenskim pokretom, slikom, gestom, mimikom, glazbom).

Iz jedne se škole na državnu Smotru može predložiti samo jedan skupni nastup.

U izvedbi bilo koje vrste skupnoga nastupa može biti prijavljeno (može sudjelovati) najviše deset (10) učenika i samo jedan (1) mentor.

Rekviziti za dramsko-scensko stvaralaštvo trebaju biti prilagođeni uvjetima u kojima se Smotra održava (oni koji su prenosivi i koje škola može sama dopremiti). Organizator državne Smotre nakon izvješća o predloženim skupnim scenskim radovima, a na temelju popunjene tablice o skupnom scenskom radu, obavijestit će sve škole pozvane na državnu Smotru o rekvizitima koje može osigurati na državnoj Smotri.

Specifične rekvizite ili dijelove scenografije dužne su osigurati dramske družine i njihovi voditelji. U slučaju nejasnoća voditelj se treba obratiti tajniku/ci Državnoga povjerenstva smotre odmah po objavi pozvanih na državnu razinu smotre.

Naknadno će se objaviti mjesto održavanja Smotre i uvjeti pozornice na kojoj će nastupati učenici unutar dramsko-scenskog stvaralaštva.

Mogu se izvoditi književni (objavljeni) tekstovi hrvatskih i stranih autora, tekstovi usmene književnosti i tekstovi nastali iz procesa rada u dramskoj družini. Ako kazališna družina izvodi još neobjavljen tekst, uz prijavu treba organizatoru dostaviti cjelovit tekst s točnim podacima o autoru ili autorima.

Trajanje i uvjeti izvedbe

1. skupni nastupi smiju trajati od 5 do 20 minuta, što prije svega ovisi o smislu koji se predstavom (nastupom) kazuje
2. skupni nastupi mogu se izvoditi samo na mjestu koje je za to predvidio organizator i u vremenu koje je predviđeno programom

Preporuke voditeljima:

1. ne koristiti kazališne profesionalce pri realizaciji skupnih scenskih nastupa i njegovati amaterizam u najboljem smislu te riječi
2. njegovati vlastiti stil družine, a ne preslikavati viđene profesionalne predstave
3. osmišljavati i ostvarivati proces rada na predstavi kao istraživanje koje će učenike, družinu i voditelja obogatiti novim iskustvima.

PRILOZI

Brojčane odrednice po županijama za literarno i novinarsko stvaralaštvo (samostalni novinarski radovi i školski listovi) prema kojima se predlažu radovi za državnu Smotru od kojih će Državno povjerenstvo odabrati one radove koji će biti pozvani na državnu Smotru:

broj žup.	županija	literarni radovi		novinarsko stvaralaštvo			
				samostalni novinarski radovi		školski listovi	
		O Š	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
01	ZAGREBAČKA	7	3	5	2	5	3
02	KRAPINSKO-ZAGORSKA	5	2	3	1	3	2
03	SISAČKO-MOSLAVAČKA	5	3	4	2	4	3
04	KARLOVAČKA	4	3	3	2	3	3
05	VARAŽDINSKA	7	3	5	2	5	3
06	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	3	2	2	1	2	2
07	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	4	3	3	2	3	3
08	PRIMORSKO-GORANSKA	9	7	6	5	6	6
09	LIČKO-SENJSKA	2	2	2	1	2	2

10	VIROVITIČKO- PODRAVSKA	3	2	2	1	2	2
11	POŽEŠKO- SLAVONSKA	2	2	2	1	2	2
12	BRODSKO- POSAVSKA	5	3	3	2	3	3
13	ZADARSKA	5	4	4	3	4	4
14	OSJEČKO- BARANJSKA	1 0	6	7	5	7	6
15	ŠIBENSKO- KNINSKA	3	3	2	2	2	3
16	VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	8	3	5	2	5	3
17	SPLITSKO- DALMATINSKA	1 4	8	10	7	10	8
18	ISTARSKA	8	5	5	4	5	5
19	DUBROVAČKO- NERETVANSKA	5	4	3	2	3	3
20	MEĐIMURSKA	5	2	3	1	3	2
21	GRAD ZAGREB	1 9	14	13	12	13	13
UKUPNO		1 3 3	83	92	60	92	81
UKUPNO		216		152		173	

BRJČANE ODREDNICE ZA DRAMSKO-SCENSKO STVARALAŠTVO
(pojedinačno i skupno) prema kojima se predlažu izvedbe za državnu Smotru:

broj žup.	županija	dramsko-scensko stvaralaštvo			
		pojedinačno		skupno	
		OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
I. IZBORNO PODRUČJE					

01	ZAGREBAČKA	2	1		
02	KRAPINSKO-ZAGORSKA	1	1		
05	VARAŽDINSKA	2	1		
20	MEĐIMURSKA	1	1	3	2
II. IZBORNO PODRUČJE					
06	KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1	1		
07	BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1	1	2	1
10	VIROVITIČKO-PODRAVSKA	1	1		
III. IZBORNO PODRUČJE					
03	SISAČKO-MOSLAVAČKA	2	1		
04	KARLOVAČKA	1	1	2	1
IV. IZBORNO PODRUČJE					
08	PRIMORSKO-GORANSKA	3	3		
09	LIČKO-SENJSKA	1	1		
18	ISTARSKA	2	2	3	2
V. IZBORNO PODRUČJE					
11	POŽEŠKO-SLAVONSKA	1	1		
12	BRODSKO-POSAVSKA	2	1		
14	OSJEČKO-BARANJSKA	3	3		
16	VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	2	1	3	2
VI. IZBORNO PODRUČJE					
13	ZADARSKA	2	2		
15	ŠIBENSKO-KNINSKA	1	1	2	1
VII. IZBORNO PODRUČJE					
17	SPLITSKO-DALMATINSKA	4	4		
19	DUBROVAČKO-NERETVANSKA	2	1	3	2
VIII. IZBORNO PODRUČJE					

21	GRAD ZAGREB	6	7	3	3
UKUPNO		41	36	21	14

Članovi županijskih povjerenstava i državni izbornici

Članovi Državnoga povjerenstva za dramsko-scensko stvaralaštvo – državni izbornici nazočit će županijskim razinama smotre LiDraNo i unutar svakoga izbornog područja (osam izbornih područja – vidi tablicu) predložiti izvedbe za državnu smotru. Stoga su organizatori županijske razine dužni organizirati županijsku razinu Smotre u skladu sa svim navedenim uputama i odrednicama. U protivnome Državno povjerenstvo nije obavezno pozvati učenike i njihove mentore na državnu razinu.

Članovi županijskih povjerenstava trebaju predložiti državnom izborniku rad/radove za državnu smotru. Konačnu odluku o pozvanima donosi izbornik za određeno izorno područje.

Preporuka je da županijska povjerenstva i državni izbornik usklade mišljenja na temelju argumenata o svim elementima prosudbe.

Pojedinačni nastupi predlažu se za sudjelovanje na državnoj razini tijekom županijske razine smotre, a na kraju okruglog stola.

Za svaki rad predložen za državnu smotru članovi Državnoga povjerenstva – izbornici moraju napisati pisano izvješće, koje dostavljaju predsjedniku Državnoga povjerenstva e-poštom: ivana.ivancic-medved@azoo.hr najkasnije do **9. ožujka 2023.**

Popis članova Državnoga povjerenstva – državnih izbornika po izbornim područjima bit će dostavljen organizatorima smotre LiDraNo u županijama najkasnije do **17. siječnja 2023.** Stoga je potrebno podatke o organizatorima smotre LiDraNo u županiji dostaviti na e-adresu: dramski.lidrano@azoo.hr najkasnije do **13. siječnja 2023.**

Organizatori Županijske razine smotre i/ili predsjednici županijskih povjerenstava dužni su:

1. do **20. siječnja 2023.** kontaktirati izbornika te mu dati sve potrebne informacije o načinu organizacije i provedbe (uživo ili *online*). U slučaju *online* provedbe izborniku je potrebno osigurati tehničku podršku unutar odabrane platforme te obaviti tehničku probu.

2. u dogovoru s organizatorom i/ili predsjednikom županijskoga povjerenstva u županijama istog izbornog područja i izbornikom za to izorno područje uskladiti dane održavanja županijske razine smotre LiDraNo da ne bi došlo do preklapanja

3. organizirati nastup pojedinaca uživo u jednome danu da bi se omogućilo da izbornik unutar vremenika obavi sve potrebno u svome izbornome području (iz ovoga se isključuje Grad Zagreb)

4. državnom izborniku najkasnije do **15. veljače 2023.** dostaviti cjelovit program županijske smotre – dramsko-scenski izraz – pojedinačni nastupi za osnovne i srednje škole koji treba sadržavati:

	a) mjesto i adresu održavanja b) točno vrijeme početka smotre c) popis svih nastupa sa sljedećim podacima – ime i prezime učenika i mentora, autor i naziv teksta, početak izvedbe, trajanje izvedbe, oblik pojedinačnoga nastupa d) planirano vrijeme trajanja rada županijskoga povjerenstva i državnoga izbornika e) planirano vrijeme okruglih stolova f) popis članova povjerenstava za dramsko-scenski izraz s naznačenim zanimanjem g) adresu elektroničke pošte škole domaćina i/ili osobe koja je zadužena za organizaciju smotre LiDraNo na županijskoj razini 5. predsjedniku Državnoga povjerenstva na e-adrese: ivana.ivancic-medved@azoo.hr 6. najkasnije do 15. veljače 2023. dostaviti e-poštom cjelovit program županijske smotre – dramsko-scenski izraz – pojedinačni nastupi za osnovne i srednje škole sa svim podacima navedenim u točki 4. 7. svim sudionicima – učenicima i mentorima – dostaviti cjelovit program županijske smotre – dramsko-scenski izraz – pojedinačni nastupi